

Reglement op het kolven in de
Kolfsocieteit " de Prins van Oranje"

te Goes 1855 - 1886.

(Het zoogenaamde ouderwetsche spel(het spel om streepjes)
dat nu nog hier en daar wordt gespeeld.)

Art. 1.

Het Kolfspel wordt gespeeld met 2 tot en met 12 personen; en wel om een zeker getal punten, welke men, vóór dat het Spel begint, onderling bepaalt. Hij, die de eerste partij verliest, is Secretaris, gedurende het geheele Spel.

Wanneer het spel een aanvang heeft genomen of reeds eenigen tijd is gespeeld, is hij, die verlangt mede te spelen, verplicht, aan te nemen de volgende markjes:

van af	3	een	markje
"	"	6	twee "
"	"	9	drie "
"	"	12	vier "

zullende alleen de spelers aan den bovenpaal in aanmerking komen.

Personen een nieuw Spel willende beginnen, met oogmerk om de reeds begonnen spelers te doen eindigen, kunnen zulks niet doen, dan nadat er zoo veel partijen zijn gespeeld, als er spelende personen zijn, en dan nog met het regt aan de zijde van de helft der minst verliezende spelers, om met die aangekomene personen mede te spelen.

Art. 2.

Loopende bal Spel.

Loopende Bal Spel wordt gespeeld met 2 tot 6 personen, op de volgende wijze:

1e. Met 2 spelende, begint men van den boven- naar den beneden paal uit te spelen; geen van beiden opspelende, speelt de persoon, die het dichtst bij denzelfen ligt, eerst; een van beiden opspelende, speelt hij, die op is, dadelijk naar den bovenpaal, en beiden opspelende, hij die het verst van het achterschot verwijderd ligt; beide spelers nu naar den bovenpaal spelende, tracht ieder dien paal te raken, om met dien slag deszelfs bal het verst van dien paal verwijderd te krijgen, om het punt te winnen; echter over de middenlijn komende, wint het de bal, welke het dichtst bij het benedenschot ligt; dit punt is eerst dan gewonnen, door hem, die de beide palen voldaan heeft.

2e. Met 3 personen spelende, moet hetzelfde worden opgevolgt, als in de vorige Alinea is gezegd, met die verandering, dat alsdan door twee spelenden, de beide palen moeten worden voldaan, alvorens het punt kan beschouwd worden, gewonnen te zijn.

3e. Met 4 personen spelende, en van dezelve een of twee den beneden paal rakende, zijn die winners van dat punt, terwijl de 2 of 3 niet opgespeeld hebbende, door spelen, zoo als in Alinea I is gemeld; zijn er 3 op, dan spelen deze door naar den bovenpaal, terwijl de niet opgespeeld hebbende persoon den benedenpaal nog moet voldoen; denzelfen voldaan hebbende, speelt men gelijk door naar den bovenpaal, op de wijze als van 2 spelende personen is gezegd.

Wanneer de 4 spelers allen opspelen, speelt ieder op zijne beurt

dóór naar den bovenpaal, ingelijks met inachtneming, hetgeen in Alinea I is gezegd.

Bij den tweeden slag op den benedenpaal één mis spelende, verliest het punt; twee, drie of vier mis spelenden, trekken die mis spelende van den bovenpaal, wie er verliezer is van het punt.

De spelers den benedenpaal voldaan hebbende, speelt de vroeger eerst naar den bovenpaal, hetzij of op, of op een goeden bal, hebbende hij of zij het regt, wanneer zij de nader hebben van hem of hen, en alzoo in den ring van den bovenpaal liggen, om hunnen bal te rapen, wanneer de vroeger niet opgespeeld is. Zij, die den bovenpaal tweemaal mis spelen, moeten trekken even als vroeger is bepaald.

4e. Met 5 spelers is alles van toepassing als in Alinea 3; met uitzondering, dat hij, wiens bal het naast bij den benedenpaal ligt, winnaar van het punt is, met uitzondering van opgespeelde ballen. De verliezer van dit Spel rust eene partij.

5e. Met 6 spelende blijft alles als in Alinea 4, met uitzondering dat de twee dichtst bij den benedenpaal liggende, rapen, zoo er geen opgespeeld zijn. De eerste winner en verliezer van dat Spel rust eene partij.

Door eerste winner wordt verstaan de dichtst bij den liggenden raper, of hij die op den benedenpaal gespeeld hebbende, het verst van het beneden schot ligt: of op den bovenpaal spelende het verst daarvan af ligt, evenals in Alinea 1 is bepaald, namelijk, zoo die geen punt verloren heeft.

Art. 3.

Maat Kolven.

Het Maat Kolven wordt gespeeld met 6 tot 12 personen, die allen trekken naar het beneden schot, ten einde keuze te hebben om, of boven, of beneden te zijn. Met 6 spelende is alles van toepassing als met 3 personen.

Met 7 en 8 als met 4

" 9 en 10 " 5

" 11 " 12 " 6

hierover in art. 2 omschreven.

Een oneven getal personen spelende, speelt er één voor dubbelman, wordende hij echter maar als één persoon, zoowel in winst als verlies, beschouwd.

Algemeene Bepalingen.

Art. 4.

Bij het uitslaan mag men zijnen bal niet vóór den bovenpaal leggen.

Art. 5.

Een bal, niet naar genoegen des spelers uitgeslagen zijnde; moet vóór de middellijn teruggehaald worden.

Art. 6.

Wanneer aan den benedenpaal een bal opgespeeld is, zoo is een der spelers verplicht dien te rapen, als er twee zijn mis gespeeld, ten einde niet hinderlijk te zijn voor de volgende spelers; twee of drie mis gespeeld zijnde, mogen de volgende opgespeelde geweerd worden; mogt echter het geval plaats hebben, dat de bal op een met intijds geraapt balloopt, heeft hij het regt om zijnen bal over te spelen, doch mag alsdan den paal niet raken vóór hij het schot geraakt heeft.

Art. 7.

Art. 7.

Wanneer, bij het uitspelen, de ballen aan den beneden paal op elkander loopen, moet men zich derzelve loop getroosten.

Art. 8.

Indien aan den benedenpaal één of meer ballen, hetzij die al of niet zijn opgespeeld, hinderlijk zijn aan den speler, heeft hij het regt die weg te nemen, na alvorens een teeken gesteld te hebben ter plaatse, waar die bal of ballen gelegen hebben.

Art. 9.

Wanneer een bal tegen het schot is liggende, mag de speler dien 4 palm van het schot, of wanneer er een band in de baan, op het uiterste van den band leggen, men is niet te min gehouden, een been in de baan te zetten.

Art. 10.

Wordt men door het opsspielen aan den benedenpaal mede genomen tot over de middenlijn, zoo heeft men het regt dien bal nevens de bovenpaal te leggen ten einde een frisschen slag te kunnen nemen.

Art. 11.

In twijfelachtige spellen wordt een bal niet voor op gehouden, indien de paal niet eerst is schoon gemaakt.

Art. 12.

In geval men achter den benedenpaal ligt, (na alvorens dien paal voldaan te hebben), en met alzoo naar den bovenpaal bij- of op- speelt, en in dien slag andermaal de benedenpaal raakt, heeft de speler het regt over te spelen, maar is verplicht eerst het bovenschot te raken, vóór dat de slag op den bovenpaal zal geldig zijn.

Art. 13.

Een opgespeelde bal vóór of achter tegen den benedenpaal liggenden mag 3 palm of 1 voet achter dien paal gelegd worden, om in den vorm van een driehoek naar boven te spelen; deze, en alle ballen, te stil gespeeld zijnde, zoodat men het bovenschot niet bereikt, moet de speler over spelen; bij den tweeden uitslag mag hij echter den paal niet raken, dan na het schot geraakt te hebben.

Art. 14.

Wanneer men naar den bovenpaal speelt, en de opgespeelde ballen hinderlijk liggen is men verplicht, die op verzoek van den speler op te nemen, vermits de speler anders het regt heeft over te spelen.

Art. 15.

De hinderlijke ballen aan den bovenpaal moeten op verzoek van den speler opgenomen worden, even als in art. 14 van den benedenpaal is omschreven; met uitzondering van een opgespeelde bal, welke verliezer is van -denvroeger gespeelden bal-, die niet mag worden opgenomen; want deze door den speler geraakt wordende, alvorens hij den paal heeft geraakt, verliest.

Art. 16.

Indien aan den bovenpaal een der ballen is mis gespeeld, en de volgende speler, den paal voldoende, zoo heeft de daarop volgende speler het regt, dien opgespeelden bal te houden, ten einde zijn bal onder dien slag niet worde mede genomen.

Art. 17.

Het op den paal zetten, wordt dan alleen toegestaan, wanneer al de medespelenden, uitgenomen de opgespeelde, die in dat geval raapt, daarin toestemmen, in welk geval de speler, welke geenen slag heeft, zijn' bal zoodanig legt, dat hij behoorlijk slaan kan.

Indien er meer dan één bal achter den paal ligt, zijn de spelers verplicht, wanneer zij snijdende naar beneden willen spelen, zulks vooraf te bepalen, waarin ook door al de spelenden moet worden toegestemd, de opgespeelden, die ook hierin geene stem hebben, hebben het regt om te rapen.

Art. 18.

Bij het afspelen aan den bovenpaal vermag men niet te spelen, voordat de bal van den vorigen speler stil ligt.

Art. 19.

Het Trekken.

Het trekken geschiedt van af den bovenpaal; men moet zijnen bal in den kleinen ring leggen en niet achter den paal. Hij die het digst bij den bovenpaal blijft, of den paal mist, is verliezer van het punt.

Art. 20.

Straf- Bepalingen.

- In de na te noemen gevallen verliest men één punt, te weten:
- a. Hij, die een bal vóór den boven- of benedenpaal houdt.
 - b. Hij, die bij het slaan met den kolf, den paal, waarop hij speelt, raakt, of zoogenaamd kolf aan stek slaat.
 - c. Hij, die een bal buiten de baan slaat.
 - d. Hij, die zijnen bal verder dan voor de middellijn terug haalt.
 - e. Hij, die naar den bovenpaal speelt, en op den bal van zijnen voorman loopt, welke niet stil ligt.
 - f. Hij, die eenen aan den bovenpaal opgespeelden bal bij, het uitslaan, met deszelfs bal of kolf raakt, vóór dat hij den paal geraakt heeft.

Art. 21.

In het maatspelen deelt de maat in genoemde straffen, zoo wel boven als beneden.

Art. 22.

Dit Reglement moet door ieder ' kolver worden nageleefd. In vaste gezelschappen wordt de handhaving opgedragen aan den Koning of Prins van dit spel, om welke betrekkingen eenmaal in het jaar wordt gespeeld, en welke rang hebbende kolvers met een onderscheidingsteeken worden versierd.